



הלכות פורים

הלכה

לקט מהלכות פורים שחל ביום שישי התשפ"ה

לבני ערים שאינן מוקפות חומה

לפי מנהג יהודי תימן בארץ ישראל

(אין הקריאה פתוך דפים אלו באה להחליף את הלימוד הרגיל בשו"ע ונושאי כליו)

בברכת פורים שמח

הצ' יהונתן בלאמו"ר יחיאל אדואר ס"ט

רב מרכז העיר פתח תקוה

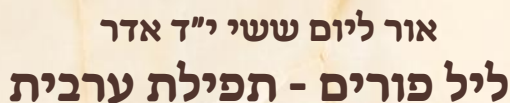


- א. ישנו מנהג ליתן בערב פורים כסף לצדקה – "זכר למחצית השקל", ונותנים סכום השווה למחיר של כ 10 גרם כסף טהור (בזמנינו כ-40 ש"ח לנפש).
- ב. מנהג זה לא היה נהוג בתימן, כי החיוב לתת- הוא רק בזמן שבית המקדש קיים. בזמנינו - טוב לעשות כן לחיזוק מוסדות התורה "כי הם חיינו ואורך ימינו".
- ג. קודם שיתן יאמר שעושה זאת "בלי נדר", ושזה רק "זכר למחצית השקל".
- ד. רשאים לתת מעות אלה כבר מתחילת חודש אדר.

לאחר ההפטרה (בשאמי – י"נ קודם תפילת שחרית בתוך "נשמת כל חי") קוראים תיקון פורים המתחיל "מי כמוך ואין כמוך" לרבי יהודה הלוי זצ"ל בנעימה הדומה לקריאת "פגילת אסתר".

בכל תענית חייב אדם לפשפש במעשיו כי אין העיקר בצום, אלא שיפור המעשים כי התענית היא דרך מדרכי התשובה (אמצעי לתשובה), שהרי הקב"ה לא ראה את שקם ואת תעניתם של אנשי נינוה, אלא את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה.

ו. לאחר מזמור שיר של יום-אומרים מזמור "למנצח על איילת השחר".



ד. יש לש"צ קורא המגילה – להיות בקי בהלכות קריאתה. ולקרוא מתוך מגילה כשרה – הכתובה על פי מסורת יהודי תימן.

ה. מי שעדיין לא ברך "ברכת הלבנה" יכול לברך בלילה זה.

ד. ילדים קטנים – מתחת לגיל י"ג פטורים מקריאת המגילה. מ"ע טוב לחנכם, ולהביאם לבית הכנסת. וכל ילד ישב סמוך לאביו, וישגיח האב עליהם שיקשיבו לקריאה.

אבל חובת שמיעת קריאת המגילה היא חובת היחיד ולכן אם לא שמע תיבה אחת לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולקרותה שוב על פי החילוקים השונים בהלכה וישאל חכם כיצד לנהוג.

סוף הפסוק ומסמך אותו לפסוק אחריו.



סדר קריאת המגילה

ז. יקרא פתוך מגילה כשרה הכתובה על פי מסורת יהודי תימן. כגון: "להשמיד ולהרג (מליאה וי"ו) ולאבד את כל חיל עם ומדינה" (אסתר ח, יא), "ואיש לא עמד לפניהם (בלמ"ד)" (שם ט, ב) ועוד.

ח. פסוקי גאולה שקוראים הקהל יחד בקול רם (איש יהודי, ויתלו, ומרדכי יצא, ליהודים, כי מרדכי) אומרים אותם בנעימה יתירה ובמיתון.

ט. לאחר שסיים הש"צ לקרוא – גולל את המגילה ומברך ברכה אחרונה.

י. לאחר ברכה אחרונה אומר הש"צ "ארור המן" והקהל עונה "ברוך פרדכי" ועל זה הדרך ג"פ. ואחר כך אומר הש"צ "ברוך פרדכי" והקהל עונה "ארור המן" ועל זה הדרך ג"פ. וכן ב"ארורה זרש" ו"ברוכה אסתתר", וכן ב"ארורים אויבים" ו"ברוכים ישראל". ומסיים "וגם חרבונה זכור לטוב" (שעל ידו נתלה המן).

יא. אח"כ אומרים "שיר המעלות לדוד לולי ד' שהיה לנו..." ר' חנניא וקדיש דעתיד.
(ובשאמי – "ואתה קדוש... וכדלעיל).

יב. לאחר קריאת המגילה וסיום התפילה ימהר לביתו כדי לסעוד כמו בכל מוצאי תענית ויוסיף בה מעט מצד שצריך לשמוח ולהרבות קצת בסעודה בליל פורים.

יג. בברכת המזון יש להוסיף "על הניסים" בהודאה, אם שכח וכבר חתם: "ברוך אתה ד'

על הארץ... אינו חוזר, ושמגיע להרחמן – יאמר: "הרחמן יעשה עמנו ניסים ונפלאות כשם שעשה עם אבותינו בימים ההם בזמן הזה בימי מרדכי... עד אנו מודים לך".

הזכרת המזון אומרים "מגדול" במקום "מגדיל" (ובשמי - "מגדיל").

"ליהודים היתה אורה ושפחה וששון ויקר" ודרשו חז"ל "ויקר" - אלו תפילין.

ט. אבל תוך י"ב חודש על אביו או אמו – אין שולחים לו פנות, ואם שלחו לו בטעות – פותר לו לקבל מהם כדי להרבות באהבה ואחוה.



וכדומה.

מדיני סעודת פורים

א. לאחר שמסיימים את תפילת שחרית סועדים במעט פת שחרית, ועוסקים במצוות היום, במתנות לאביונים ובמשלוח מנות ולאחר מכן מתקבצים כל בני הבית לסעודה. והשנה במיוחד יקפידו להתחיל את הסעודה קודם חצות (זמן חצות היום - 11:40) כדי שיוכלו לסיימה ויהיה מספיק זמן כדי לנוח מעט ולהתכונן כראוי כדי לקבל את השבת בכבוד ראש.

ב. ראוי להדליק נרות שעה דרך שמחה ויום טוב.

ג. טוב לעסוק קצת בתורה קודם שמתחיל בסעודה, וסמך לדבר: "ליהודים הייתה אורה ושמחה" ודרשין "אורה" זו תורה, ואח"כ ה"שמחה" בסעודה.

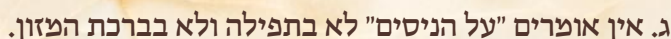
ד. בכל פעם ששותה מן היין, אומר למסובין "ארור המן" והם עונים "ברוך מרדכי", וכן ב"ארורה זרש" ו"ברוכה אסתר" וכן ב"ארורים אויבים" ו"ברוכים ישראל".

ה. אמרו חז"ל "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" כלומר שחייב אדם להרבות בשתיית יין יותר מהרגלו, ויישן. והטעם כדי לזכור את הנס הגדול שהיה כולו על היין, ומתוך שיישן לא יודע בין ארור המן לברוך מרדכי.

ו. אולם, נשים אינם בכלל מצוה זו, וכן מי שחלוש בטבעו, או מי שיודע בעצמו שעל ידי כך יזלזל ח"ו באיזה מצווה, ברכה או תפילה או שיבוא ח"ו לידי קלות ראש, מוטב שלא יתבשם וכל מעשיו יהיו לשם שמים.

ז. בברכת המזון מוסיף "על הניסים" בברכת ההודאה. ובמקום "מגדיל" אומר "מגדול" [בשמי - אומר מגדיל].

א. אדם שמתכוין לבקר בפורים בעיר אחרת שהיא נחשבת ל"עיר מוקפת חומה מימין יהושע בן נון", כיון שפורים חל שם ביום ט"ו באדר (ביום שבת) ובמיוחד השנה שנוהג שם "דיני פורים משולש" - ישאל חכם כיצד לנהוג.



הצעה ללו"ז ליל פורים - יום חמישי

(לפי אופק תל אביב)



• 17:00 - תפילת מנחה (מתחילים בפרשת העקידה).

• מצמורי תהילים.

• 18:07 - תפילת ערבית ליל פורים.

• התארגנות לקריאת המגילה.

• 18:30 - קריאת המגילה ברוב עם.

• (21:00 - קריאת המגילה לנשים)

הצעה ללו"ז פורים - יום ששי

(לפי אופק תל אביב)



• 6:00 - תפילת שחרית

• 7:00 - קריאת המגילה

• 8:00 - פת שחרית

• מתנות לאביונים ומשלוח מנות

• (9:00 - קריאת המגילה לנשים)

• 11:45 - סעודת פורים

• (11:49 - חצות היום)

• 17:15 - שיר השירים

• (17:27 - כניסת שבת)

• 17:40 - תפילת מנחה ערב שבת (והוא רחום, לחש וחזרה)

• (17:48 - שקיעת השמש)

“וַיְמִי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ”

• קבלת שבת

מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא יִסּוּף מִזֶּרְעָם”